

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Мақсадов Ҳабибулло Исматович дар мавзӯи “Таърихи инкишофи илми ситорашиносӣ дар Осиёи Миёна ва Эрон дар асри XIII” барои ноил гардидан ба унвони номзади илмҳои таърих аз рӯи ихтисоси 07.00.10. – таърихи илм ва техника

Мероси илмии асрҳои миёнаи мардуми тоҷик дар ривоҷи фарҳанг ва пешрафти илми башарӣ аҳамияти муҳим дорад. Аз он ҷумла дасовардҳои ситорашиносони асри XIII, баҳусус Насириддини Тӯсӣ ва таъсири шоистае дар ҳаёти маънавӣ, фарҳангӣ илмии на танҳо форсизабонон, балки кулли мардуми ҷаҳонро доро мебошад.

Кори илмии Мақсадов Ҳабибулло Исматович таҳлили ҳамаҷонибаи таълимоти илмӣ, баҳусус ситорашиносии асри XIII ва ҳавзаи илмии Мароға, ошкор кардани дастовардҳои илмии ин мактаби бузурги илмӣ, шарҳу рисолаҳои илмии ин замон ва қӯшишҳои Насириддини Тӯсӣ ва мактаби барпокардаи ў ҷиҳати бунёдгузории расадхонаи бузурги Мароға ва гайра мебошанд.

Аҳмияти назариявӣ кори муаллиф аз он иборат аст, ки нуктаҳо, хулосаҳо ва тавсияҳои диссертатсия барои коркарди курсҳои маҳсуси таълимӣ оид ба таърихи илм ва техника, истифода шуда метавонад, инчунин ғояҳои илмии диссертатсияро дар корҳои татқиқотӣ метавонад ҳамчун мадрак хизмат намояд.

Инчунин комилан яқин аст, ки дар шароити мустақиляти ватану давлати мо, бедор шудани ҳиси миллии ҷавонон зарурияти аз дидгоҳи нав баррасӣ намудани мероси илмии гузаштагон ба миён омадааст.

Тадқиқоти диссертационии муаллиф дар навбати аввал аз таълифоти худи мутафаккир, аз ҷумла: «Зичи Элохонӣ»; «Аҳлоқи Носирӣ»; «Рисола дар илми ҳайат»; «Тансуқномаи Элхонӣ»; «Бист боб дар маърифати устурлоб»; «Шакл-ул-Қита»; «Рисолаи муъиния»; «Сӣ фасл дар маърифати тақвим» ва ғайраҳо такя кардааст.

Дар диссертатия, инчунин таълифоти назариявии муҳаққиқони асри миёнагӣ мавриди истифода қарор гирифтаанд.

Ҳадафи асосии таҳқиқоти муаллиф таҳлили осори ситорашиносии донишманди асримиёнагии форсу тоҷик мебошад. Ҳамчунон нишон додани дастовардҳои илмии мактаби илмии Мароға ва мақоми он дар тамаддуни башарӣ ва илмии халқи тоҷик мебошад, ки муаллиф аз ӯҳдаи ин вазифа баромадааст.

Дар муқаддима мубрамияти мушкилоти таҳқиқот асоснок карда шудааст. Ба масъалаи баррасии осори илмии ситорашиносии гуаштагон таваҷҷуҳ зиёде шудааст, ки осори олимони саршиноси асри бисти ва муосири тоҷик ва собиқ Шӯравӣ ва дигарон, гувоҳи ҳамин маънӣ аст.

Аз ин нигоҳ, диссертатсияи Мақсадов Ҳабибулло Исматович дар мавзӯи “Таърихи инкишофи илми ситорашиносӣ дар Осиёи Миёна ва Эрон дар асри XIII” маҳз ба ҳамин масъалаи мубрами илмӣ бахшида шудааст, ки қобили дастгирӣ аст.

Ҳар як боб бо номгӯи дар он бадастовардаи натиҷаҳо ва хулосаҳо ба итном мерасад. Бобҳои диссертатсия ба масоили таърихи илми ситорашиносӣ дар давраҳои гуногун бахшида шудаанд.

Масалан дар бахши боби сеюм сухан дар бораи мавзӯи асосии рисола меравад, яъне “Насириддини Тӯсӣ ва рушди астрономия дар Осиёи Марказӣ ва Эрон” дар бар мегирад, ки дар ин ҷо саҳми Насириддини Тӯсиро дар барпокуни расадхонаи Мароға ва ҳавзаи илмии Мароға нишон дода шудааст.

Тавре ки аз феҳрасти таълифоти Мақсадов Ҳабибулло Исматович бармеояд, ӯ доир ба мавзӯи таҳқиқотии худ 22 мақолаи илмӣ нашр намудааст, ки 9-тои он дар маҷаллаҳои тақризшавандай КОА ФР ва КОА ҶТ инчунин 11 дар маҷмуаҳо ва конфронсҳо ба чоп расидаанд.

Хулосаҳои муҳтасари кори диссертатсионӣ, ки бо забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ дар охири автореферати диссертатсия оварда шудаанд, тибқи талаботи ҷории Комиссияи олии атестатсионии назди Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия гардида, моҳияти илмии диссертасияи мазкурро ба таври фишурда инъикос менамоянд.

Хулоса, диссертасия дар мавзӯи «Таърихи инкишофи илми ситорашиносӣ дар Осиёи Миёна ва Эрон дар асри ХІІІ » ба бандҳои 10, 11, 12 ва 16 - и «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ва унвони илмӣ», ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26-уми ноябр 2016 таҳти № 505 ба тавсив расидааст, комилан ҷавобгӯ буда, муаллифи он Мақсадов Ҳабибулло Исматович – сазовори гирифтани дараҷаи илмии номзади илмҳои таърих аз рӯи ихтисоси 07.00.10 – Таърихи илм ва техника мебошад.

Номзади илмҳои физика-математика ,

ҳодими қалони илмии ШҔБ (шӯъбаи

цирмҳои байнисайёравии) Институти

астрофизикаи АМИТ

Нарзиев Мирхусейн

Имзои Нарзиев М.-ро

таасиқ мекунам:

Нозири қалони шӯъбаи қадрои

институти астрофизикаи

АМИ Ҷумҳурии Тоҷикистон

8 февраля соли 2021

Саматова С.С

Суроғ: 734003, Ҷумҳурии Тоҷикистон,

ш. Душанбе, н. И.Сомонӣ, к.Бухоро22,хавлии №6

тел: + 992935806965.

E-mail: mirhusseyn.Narzi@mail.ru